

Naturskyddsföreningen i Botkyrka–Salem

Verksamhetsberättelse för år 2019

(avser tiden 1 januari - 31 december 2019)

Medlemmar

Antalet personer som varit medlemmar under år 2019 hade i skrivande stund ännu inte rapporterats. Den 17 mars 2020 hade vi 1618 medlemmar, varav 1033 fullbetalande, 569 familjemedlemmar, 15 ungdomsmedlemmar och 1 ständig medlem. Två stycken är hedersmedlemmar. Av dem var 75 % bosatta i Botkyrka och 25 % i Salem.

Styrelsemöten

Utöver årsmötet har kretsen haft 11 protokollförda styrelsemöten.

Våra styrelsemöten har vi i Harbrostugan.

Under mötena har vi planerat höst- och vårprogrammen och diskuterat en mängd olika frågor, bl.a. Tumba skog, Landsortsleden, fjärilsstig vid Pålamalm, Uttrans vattenkvalitet, backsvaleprojektet och bergtäkten vid Hall.

En rolig punkt under styrelsemötena är gröna händelser, d.v.s. intressanta observationer av djur och växter i våra två kommuner.

Styrelsens sammansättning

	Före årsmötet i mars-19	Efter årsmötet i mars-19
Ordförande	Jan-Peter Falk	Jan-Peter Falk
Vice ordförande	Bo Ljungberg	Bo Ljungberg
Sekreterare	Harald W Thorburn	Harald W Thorburn
Kassör	Els-Mari Eliasson	Birgit Hagsten
Ord. ledamöter	Hasse Andersson	Hasse Andersson
	Susanne Govella	Susanne Govella
	Helene Sjölund	Helene Sjölund
	Stefan Adam Ek	Rolf Ekberg
Suppleanter	Sadia Tonner	Sadia Tonner
	Sven Persson	Sven Persson
	Rolf Ekberg	
	Jan Govella	Jan Govella
	Arne Söderbom	Arne Söderbom
	Emeli Cronholm	Emeli Cronholm
	Marianne Hultman	Marianne Hultman

Posterna i styrelsen, utom ordföranden, fördelades vid konstituerande styrelsemöte.

Ekonomi

Vi fick ny kassör i mars, Birgit Hagsten, i samband med årsmötet.

Els-Mari Eliasson har varit kassör i över 30 år och vi är mycket tacksamma för det arbete hon har gjort. En jättefin insats för föreningen.

Ekonomi är god.

En kontinuerlig uppföljning av det ekonomiska läget har gjorts vid styrelsemötena.

På våra konton fanns vid årets slut: Plusgiro 10 591 kr och bankkonto 132 259 kr.

Våra totala tillgångar är 142 850 kr och vi fick ett överskott på 3311,69 kr.

Den största enskilda utgiftsposten under året har varit för utskicken av våra programblad Gärdsmygen, samt att vi låtit bygga holkar för backsvalor. Kostnaden för holkarna har delats med markägaren.

Mindre utgifter har förekommit för traditionella verksamheter som fagning, slätter och grötkväll.

Förslag till disposition av resultat från 2019: Styrelsen föreslår att resultatet från 2019 balanseras i ny balansräkning som fritt eget kapital.

Samråd och yttranden

April: Överklagande av detaljplan för Tumba Skog till Mark- och Miljööverdomstolen.

Maj: En EU-anmälan gjordes med e-post angående Tumba Skog.

Sep: Kompletterande synpunkter 1 om Tumba Skog.

Yttrande till Mark- och Miljööverdomstolen om bergtäkt söder om Hall med anledning att en skyddsvärd art rapporterats i området. (Svevias ansökan avslogs senare.)

Nov: Kompletterande synpunkter 2 om Tumba Skog.

Dec: Kompletterande synpunkter 3 om Tumba Skog.

Arbetsgrupper

Programgruppen

Styrelsen har fungerat som programkommitté. Två nummer av programbladet Gärdsmygen har getts ut. Både vår- och höstprogrammet gjordes i A5-format på 20 respektive 16 sidor. Textbidragen har samordnats av Sven Persson. Karin Schmidt på Länsförbundet har gjort layouten. Studieförbundet har svarat för tryckningen.

Ängs- och hagegruppen

Ansvarig: Kurt Hermelin

Kurt har som vanligt gjort en mycket stor insats på vår fina slätteräng. Vid två tillfällen på våren är det fagning, då vi krattar bort gamla löv så att ljuset kommer fram till allt som spirar i marken.

Vid två tillfällen i augusti är det slätter, då slår vi med lie efter att blommorna fröat av sig.

Vid samtliga tillfällen bjuder föreningen på landgång och något att dricka.

Kurt älskar blommor, buskar, träd och berättar mycket gärna om allt som växer på ängen.

Projekt Fjärilsstigen

Projektgrupp: Hasse Andersson och Bo Ljungberg

Vår krets jobbar med ett projekt där vi tillsammans med kommunen, markägaren och Vattenfall m.fl. försöker skapa en fjärilsstig söder om Tullinge. Den planerade fjärilsstigen följer Sörmlandsleden och på vissa platser ligger området i en kraftledningsgata.

Några i vår krets har uppmärksammat att fjärilsfaunan är artrik i detta område. Vidare är det många som vandrar längs Sörmlandsleden just här. För att området skall fortsätta att vara ett attraktivt område för fjärilarna behövs en adekvat skötsel. Under senhösten 2019 gjordes därför vissa röjningar längs leden med hjälp av kommunens naturvårdare. Resultatet av arbetet kommer vi tillsammans med markägarna och Vattenfall att följa upp under 2020.

Projektet Backsvalor

Arbetsgrupp: Bo Ljungberg, Susanne Govella och Hans Terelius

Backsvalprojektet startade 2018 då vi i samarbete med täktansvariga och markägaren gjorde ett första försök att förbättra en tidigare häckningsplats för backsvalorna i Hamratäkten. Tyvärr lyckades vi inte att få tillbaka backsvalorna till den gamla täktbranten.

Under 2019 gjorde vi ett nytt försök, tillsammans med markägaren, för att få tillbaka backsvalorna genom att vi lät ett snickeri bygga konstgjorda bon (ett backsvalehotell) som placerades ovanför branten. Tyvärr blev det inga backsvalor denna gång heller. Vi får hoppas på bättre tur under 2020.

Fågelmatningen vid Tullingemaden

Under vintersäsongen (sep-mars) sköter föreningen om vinterfågelmatningen vid Tullingemaden. Ansvarig är Hasse A, med hjälp av Bosse L. Samarbetet med Botkyrka kommun har hittills fungerat mycket bra, då vi ombesörjer utfodringen och kommunen stått för kostnaderna. Då Tullingemaden är upprustad med bra gångvägar och broar har många Tullingebor hittat hit. Många positiva kommentarer hörs om området och matningen.

Webbplatsen

Webbutformare: Rolf Ekberg

Under 2019 besöktes vår webbplats 25 743 gånger, att jämföra med 22 575 året innan. Innehållet på hemsidan har aktualiserats drygt 60 gånger under 2019.

Dessutom pågår vidare- och nyutveckling av utformningen så att den kommer att fungera sömlöst utan informationstapp vid presentation av innehåll för alla olika sorter av skärmar från små mobiltelefoner via surfplattor och bärbara datorer till stora skärmar.

Utöver startsidan med kommande och tidigare aktiviteter samt notiser tittar besökarna mest på de många fina fotografierna som flera medlemmar bidragit med.

Exkursioner och programverksamhet

Antal aktiviteter enligt programblad har varit 20 stycken.

Tullingemaden – vinterfåglar 26 jan

En påpälsad och fågelintresserad skara samlades vid parkeringen denna kyliga dag. Med hjälp av en vinterfågelpansch gjordes en liten test på vilka fåglar deltagarna kände igen. Med planschen i bilens baklucka startades Sveriges första bakluckeskådning. Vi såg och hörde våra 10 vanligaste vinterfåglar. På grund av blåfrusna deltagare ställdes vandringsen in till strömstarens ravin.

Naturen och fåglarna i Bolivia 5 feb

Bosse visade fågelbilder och berättade om Bolivias variationsrika natur i allmänhet alltifrån Amazonasbäckenet upp till högplatån i Andernas bergskedja som ligger 3500 – 4000 meter över havet. Det var bilder på tre olika arter flamingos och flera olika papegojarter och kolibrier m.m. Eftersom Bosse vistats flera gånger i Bolivia fick vi se både nytagna bilder och sådana som han tagit tidigare.

Han hade också med sig några böcker och foldrar från Bolivia. Landets första riktiga fälthandbok om fåglar hade nyligen tagits fram av en fågelskyddsorganisation, en bok som han också visade för oss.

Bosse visade inte bara bilder på fåglar utan det blev även en del insekter och däggdjur som presenterades.

Naturvårdsarbete i Botkyrka kommun 19 feb

Kommunbiolog Britta Ahlgren berättade om Botkyrkas miljö- och naturvårdsarbete. Hon berättade bland annat om en del inventeringar som kommunen har låtit genomföra. En del funderingar och frågor ställdes av åhörarna i Harbrostugan denna kväll.

Årsmöte med föredrag 24 mars

Efter sedvanliga årsmöteshandlingar blev det fika och föredrag. Therese Jakobsen från Rikskansliet berättade om tillståndet i Östersjön.

Morkullekväll med trastsång 24 april

Kvällen startade som brukligt vid Skårbydammen, där bl.a. svarthakedoppingen beundrades i fint väder genom kikare och tub.

Vandringsen fortsatte genom en delvis svårforcerad skog med många fallna träd.

Deltagarna kröp och klättrade glatt för att samlas på den fina bänkförsedda udden vid Bornsjöns strand.

Efter solnedgången och intagen kvällsfika spanade vi och hörde morkullor och storlom i en mörknande skymning.

Tyresta nationalpark 12 maj

Bosse L organiserade turen där vi samåkade i bilar från Tullinge. Per Wallsten guidade oss runt Stensjön där vi kunde studera områden där branden härjade 1999. På andra sidan sjön kunde vi jämföra hur det såg ut där det inte brunnit på samma typ av mark. Vi fick se en gammal bäverhydda och vid Stensjön fanns karaktärsfåglarna fiskgjuse och storlom.

Vårkväll med fågelsång 15 maj

Kvällsexkursion ledd av Hasse. Vi startade från Lundby och gick till Rothugget och tillbaka. En hel del vårfåglar fick vi se och höra, som sånglärkor, taltrastar, rödvingetrastar, buskskvättor, brun kärrhök och sångsvanar.

Bullerö – vårutflykt 18 maj

Heldagsutflykt med båt från Stavnäs till Bullerö.

En timmes guidning av förvaltare Sofia Andersson på ön och besök på skärgårdsmuseet.

Mycket att se från tidsepoken med Bruno Liljefors.

Vi hade tur med väder och vind och fick se hel del sjöfågel.

Blomstervandring vid Hörningsnäs 24 maj

17 vandrare glada, fick på ängen i gullvivor vada.

Och efter att i Lundstigens dunkel gått,

har de till döda almars skog nått.

Där fick de ett tu tre

Sankt Pers Nycklar se.

24-timmars fågelinventering 25 maj

För elfte året genomförde vi vår årliga fågelinventering vid Dalkarlsäng, Salem. Resultatet blev 60 noterade arter, ett normalt resultat för denna inventering. Resultaten har under våra elva år legat från 55 till 65 arter. Smådopping, svarthakedopping, lärkfalk, bivråk och vattenrall kan nämnas från dygnet.

Svamparna och det ekologiska kretsloppet 18 aug

Kjell Hedberg guidade oss genom skogen söder om Visättra.

Vi fick lära oss mycket om det som finns under jord och hur svamparna sprider sina sporer.

Temat för dagen var mycel, och att plocka ätliga svampar kom i andra hand.

Salemsdagen 31 aug

Vi var även i år med på Salemsdagen i Skönviksparken, Rönninge.

Vårt välordnade marknadsstånd blev snabbt ett av de mest populära stånden. Vi hade många besökare, både gamla som nya medlemmar, som stannade för att få mer information om Naturskyddsföreningen. "Vilka träd och buskar kommer dessa frön ifrån?" var mycket uppskattat.

Hjälstaviken - fågelutflykt 22 sep

En liten grupp reste upp till Hjälstaviken, där vi fick se stora fågelflockar bland annat av gäss. Det var vitkindade gäss, grågäss, sädgäss, spetsbergsgäss samt ett par fjällgäss som rastade i närheten av det höga fågeltornet vid Hjälstavikens västra strand.

Vi startade vår vandring i södra delen av Hjälstaviken där vi utgick från parkeringen vid Parnassen. Vi passerade först ett lundområde innan vi kom ut på de långa spängerna. Det dröjde inte lång stund förrän vi fick se de efterlängtade skäggmesarna, som visade sig fint då vi gick mot gömslet på andra sidan viken. Från gömslet kunde vi bland annat studera krickor på mycket nära håll.

Uganda – bildföredrag 16 okt

Birgit och Hasse berättade till sina bilder om resorna till Uganda som de genomförde förra hösten och i våras. Vi fick uppleva en myllrande mångfald bland fåglarna, där den mytomspunna träskonäbben spanade in oss. Även närstudier av bergsgorillor och schimpanser ingick i föredraget.

Vår svenska natur – bildföredrag 5 nov

Naturfotografen Kenneth Olausson från Åkersberga visade fina naturbilder och berättade om motiven och om upplevelserna som han hade då han tog dessa bilder. Vi fick se bilder från olika delar av Sverige och motiven var alltifrån insekter, fåglar, däggdjur och landskap. Bildvisningen var mycket uppskattad av åhörarna och många frågor ställdes.

Många bilder var tagna hemma på tomten i Åkersberga där han bor. Genom att han sparat träd och buskar på sin tomt till skillnad från grannarna, som prioriterat utsikt och annat, så har han såväl vildsvin, rådjur, kattuggla och annat på tomten som han kunnat följa på nära håll och naturligtvis dokumenterat med kamerans hjälp.

Grötkväll i Vasastugan 1 dec

En traditionell grötkväll ägde rum i Vasastugan.

Det serverades risgryns- och korngrynsgröt, glögg, pepparkakor och mycket annat som hör julen till. Efter mingel och gröt visade Bosse bilder från Mexico och Bolivia.

Samverkan i Uttrans Vattenvårdsgrupp

Naturskyddsföreningen i Botkyrka - Salem deltar i Vattenvårdsgruppen och samverkar där med Uttrans Fastighetsägareförening och Uttrans Fiskevårdsförening. De två sistnämnda föreningarna har sammanlagt c:a 600 medlemmar.

Målet är att få Botkyrka, Salem och Södertälje kommun att förbättra vattenkvaliteten i sjön Uttran och övriga sjöar och vattendrag i dess tillrinningsområde.

Om god kemisk och biologisk status uppnås enligt EU:s ramdirektiv för vatten, kan sjön Uttran bli en potentiell råvattenreserv, i händelse av en olycka i Mälarens dricksvattentäkt. Vi träffar gemensamt företrädare för de tre kommunerna två gånger per år för avstämning. Det är glädjande att de tre kommunerna är positivt inställda och har sökt ett gemensamt bidrag för ändamålet.

Jan-Peter Falk

Bo Ljungberg

Harald W Thorburn

Birgit Hagsten

Hasse Andersson

Rolf Ekberg

Susanne Govella

Helene Sjölund